

Пятніца, 11 верасня 1998 г.

№ 96

Кошт свабодны

СВАБОДА Праверкі на дарогах

Забаронена 24 лістапада 1997 г.

Новы прыступ інтэграцыі

Расійская Дзярждума прапанавала неадкладна склікаць пазачарговую сесію Парламенцкага сходу Саюза Беларусі і Расіі і запрасіць на яе прэзідэнтаў Барыса Ельцина і Аляксандра Лукашэнку.

Заяву на гэты конт Дума прыняла ў сераду. Думскія дэпутаты прапануюць разгледзець на сумеснай сесіі пытанне «аб мерах па ўмацаванні Саюза». Дзярждума звярнулася да Барыса Ельцина з прапановай правесці тэрміновыя кансультатыў з прэзідэнтам Беларусі Аляксандрам Лукашэнкам па пытаннях пошуку сумесных шляху выхаду з крызісу.

Парламенцкому сходу Саюза Беларусі і Расіі рэкамендавана да 10 кастрычніка 1998 года прыняць нарматыўныя акты, якія б мелі статус заканадаўчых рэкамендацыяў Саюза, «Аб уядзенні адзінага грамадзянства Саюза Беларусі і Расіі», «Аб дзяржайным гімне, гербе і сцягу Саюза Беларусі і Расіі», «Аб парламенце Саюза Беларусі і Расіі і прымых выбарах у яго». Міркуеца, што гэтыя законы потым будуць перададзены для зацверджання ў нацыянальнія парламенты.

Б.П.

Антановіч перайшоў на эпістолярны жанр

Міністр замежных спрадаваў Іван Антановіч накіраваў пісьмо дзяржсакратару ЗША Мадлен Олбрайт.

Змест паслання пакуль трывамацца ў сакрэце, але, як сцвярджаюць нашыя крыніцы ў МЗС, Антановіч запрапанаваў у лісце каля 20 варыянтаў для размяшчэння рэзідэнцыі амерыканскага пасла ў Мінску. Да пісмама прыкладаюцца нават фотаздымкі пералічаных памяшканняў. Беларускі бок спадзяеца пераканаць, што высяленне з Дзярдоў пасла Дэніела Спекхарда і зноўчніне агароджы вакол яго рэзідэнцыі не мела антыамерыканскай накіраванасці. Цяпер Іван Антановіч з нецярпеннем чакае адказу ад амерыканцаў.

Тым часам беларускі пасол у ЗША Валерый Цепкала прагнавае, што ягоны вымушаны адпачынак у Мінску можа зацягнуцца яшчэ на два-три месяцы. В.Цепкала сказаў, што праводзіць час плённа і нават збіраеца напісаць новую кнігу.

У амерыканскай амбасадзе нам паведамілі, што ЗША настойваюць на выкананні беларускім бокам Венскай канвенцыі. Яна прадугледжвае недатыкальнасць разідэнцыі замежных дыпламатаў. Амерыканскі бок чакае, калі беларускія ўлады забясьпечаць свабодны доступ на сваю тэрыторыю ў Драздах. Пасля гэтага, маўляю, можна будзе весці нейкія перамовы.

Алесь ДАШЧЫНСКІ

Галадоўка началася у судзе

Адзін з лідэраў маладзёжнай арганізацыі Малады Фронт Яўген Скочка абвясціў сухую галадоўку.

У ноч на 8 верасня Яўген Скочка, а таксама непадуналетні Цімафей Дранчук былі затрыманы міліцыяй непадалёк ад прахаднай Мінскага аўтамабільнага завода. Хлопцам узялі за тое, што яны напісалі на агароджы МАЗа «Хартыя-97. Власть народу!» На працягу ночы маладых людзей трымалі ў Заводскім РАУС Мінска.

Раніцай 8 верасня адбыўся суд, які вынес Яўгену Скочку 10 сутак арышту, а Цімафею Дранчуку — 400 тысяч рублёў штрафу. Як паведамляе прэс-цэнтр Хартыі-97, суддзя Белазёрскай адмовіўся задаволіць хайдайніцтва Скочкі аб прадастаўленні яму адваката. Пасля абвішчэння прыгавору, адразу ж у зале суда Яўген Скочка абвясціў аб пачатку сухой галадоўкі.

Б.П.

ЯШЧЭ ТЫДЗЕНЬ НА ПАДПІСКУ
ШАНОЎНЫЯ ЧЫТАЧЫ!
**Падпіска працягнутая
да 18 верасня**
**Газету НАВІНЫ можна выпісаць
у любым аддзяленні пошты
і Белсаюздруку. Кошт падпіскі
на месяц — 40.000 руб.**

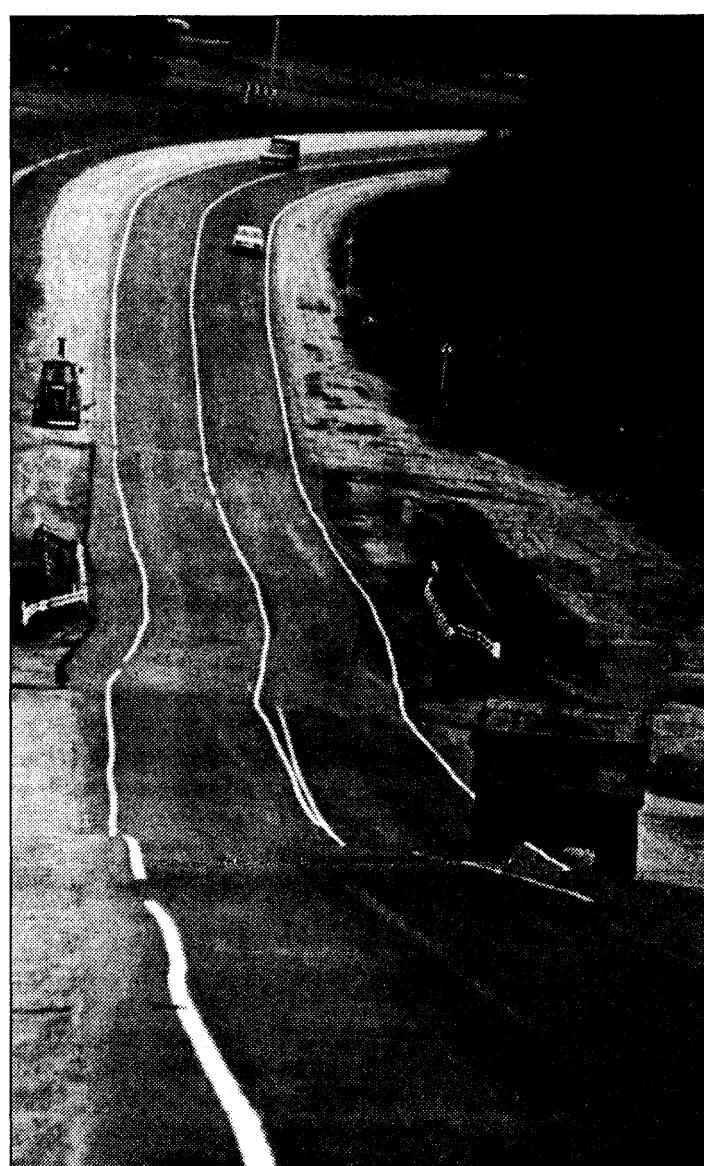
Беларускія ўлады началі інтэнсіўную кампанію па абароне ўнутранага спажывецкага рынку.

Аляксандр Лукашэнка на нарадзе ў Савеце міністраў аддаў распараджэнне сілавым структурам перакрыць усе шляхі несанкцыяванага вывозу тавараў з Беларусі, у першую чаргу — у Расію, з якой, як вядома, няма мяжы. Прэзідэнт запатрабаваў прыняць «жалезнія меры» супраць «чайнакоў». Выстаўленыя на ўсіх дарогах міліцэйскія пасты павінны канфіскаваць не толькі тавары, але і транспорт кантрабандыстаў, а супраць іх саміх загадана завадзіць крымінальныя справы.

Заява прэзідэнта вельмі сур'ёзная. Не існуе ніякіх заканадаўчых актаў, паводле якіх супраць людзей, што набылі тавар за свае гроши і вязуць яго на продаж, можна было бы узбудзіць крымінальную справу. Спекуляцыя у законе называеца толькі перапродаж тавараў, купленых у дзяржаўным гандлі, але ж дзяржаўных крамаў у нас практична не засталося (амаль усе яны з'яўляюцца арэнднымі прадпрыемствамі або акцыянернымі таварыствамі), а на вёсцы гандаль манаполізавала спажывецкая кааперацыя — фармальная таксама недзяржаўная структура. Тым больш закон не даваў яе канфіскаваць без суда аўтамабілі.

Мы спрабавалі высветліць, ці існуе афіцыйны документ, на падставе якога павінна дзеянічаць міліцыя. Аднак ні ў прэзідэнцкай адміністрацыі, ні ў Савеце міністраў, ні ў МУС адказу нам не далі. Чыноўнікі або самі нічога не ведаюць, або — «нічога не можам дадаць да словаў прэзідэнта». Хутчэй за ёсё, нікага пісмовага дакумента і няма. Прэзідэнт вусна загадаў: маўляў, вы рабіце, а паперы аформім пасля.

Вось так проста і па-бальшавіцку. Вусны загад прэзі-

дэнта стаў вышэй за закон. За некалькі дзён на ўсходніяя мяжы канфіскавана тавараў на 6 мільярдаў рублёў. Як перадае агенцтва Інтэрфакс, вышковыя міліцэйскія групы працуяць і на аўтамабільных дарогах, і ў цягніках, што ідуць у Расію.

Аднак першыя поспехі міліцыі ў барацьбе з кантрабандыстамі Лукашэнка зусім не радуюці. У сераду, падчас нарады з кіраўнікамі міністэрстваў і ведамстваў, ён папракаў дзяржсакратара Савета бяспекі Віктара Шэймана за тое, што ягоныя структуры працуяць недастатковая эфектыўна. «Мяне не цікавіць, колкі то-наў тавару вы затрымалі.

Шэсць мільярдаў — гэта не работа, вы больш патратілі на кантроль!» — абураўся Рыгоравіч. Лукашэнка запатрабаваў, каб Шэйман у самыя бліжэйшы час паведаміў яму аб асобых, супраць каго ўжо звязлі крымінальныя справы за вывоз тавараў. Значыць — заядвіць, няма сумнёву.

Разам з тым Лукашэнка загадаў арганізаціа ўшалоны для «цэнтралізаваных паставак» харчовых тавараў у Расію, каб дапамагчы «рускаму чалавеку, які сёняння трапіў у бяду». Так што харчы будуюць вывозіць. Калі не ў баражніках легкавікоў — дык вагонамі. Нам адэстага сітней не стане.

Альгерд НЕВЯРОЎСКІ

У «Рассвеце» новыя парадкі

«У нас цяпер зусім новыя парадкі», — кажуць работнікі некалі знакамітага калгаса «Рассвец» і па сакрэце распавядаюць пра сваё новае жыццё.

Па-першае, упершыню за мно-гія гады рассветаўцы цяпер пра-цуяць фактычна без выхадных: як началі з вясны ўсіх выганяць на палі, дык канца гэтаму не бачна. Працуяць людзі ад цямна да цямна, а толку ўсё роўна няма. Ураджай сабралі небагаты — у сярэднім па 15—20 цэнтнераў з гектара. У Стараўйтавскіх часах не здзіўляліся і 30 цэнтнераў з гектара, а сёняння гэта лічба па-дзеца фантастычная.

Цяпер кіруе гаспадаркай новы

валі свой піўны заводзік. Ліцэнзіі ён пакуль не атрымаў, але піва ўжо гатуе. Так што начальства цяпер мае дармавы напой. Пра-да, дзеяцца і з простым людам. «Калі жыта жалі, то ў поле нам прывозілі тое піво. Нічога сабе, толькі мутнае», — кажуць ме-ханізатары.

Гэта бадай адзінай светлай пляміні ва ўсіх успамінах за пра-жути сельскагаспадарчы год. Увогуле многія б з «Рассвеце» з'ехалі куды далей ад новых краінок, правяраючыя след-чы, што не перастаюць шастаць туды-сюды па гаспадарцы, але

як быць з жыллём? Яшчэ летасць людзям абяцалі даць магчы-масць прыватизація калгасныя кватэры, але дагэтуль слова не стырмалі. Зараз абяцаюць да 1 студзеня. Вось людзі і чакаюць «юр'ева днія».

Яшчэ рассветаўцы кажуць пра дойгія чэргі на бензапра-цы ў райцэнтры, пра пустыя па-ліцы сваіх крамаў і асабліва скар-дзяцца на тое, што зусім няма цукру ды макаронаў. Усё астат-нія — як раней. Усе капаюць бульбу.

Алесь ПАУЛОВІЧ

Навошта мінфіну лішня кантора?

Зарплату там
плаціць

Сёння кіраўнік
прадстаўніцтва
Сусветнага банка
Дэвід Філіп збираеца
пакінуць Беларусь.

Сусветны банк вырашыў прыпыніць падрыхтоўку новых праектаў у Беларусі, таму што лічыць бесперспектывай эканамічную палітыку беларускіх уладаў. Аднак урадавая чыноўнікі неахвотна рэагуюць на гэтыя перамены.

У рамках кредитнага пагаднення з Сусветным банкам у 1993 годзе пры міністэрстве фінансаў стварылі спецыяльнае агенцтва па рэалізацыі праектаў міжнародных арганізацый. Кредытнае пагадненне з СБ вычарпала сябе яшчэ ў 1996 годзе, а ўтрыманне агенцтва стала бессэнсоўным. Аднак міністэрства фінансаў не расфармавала гэтую структуру, спадзевочыся, што яна яшчэ спатрэбіца для новых міжнародных праектаў. Замест гэтага прыйшлі непрэменныя навіны. Сусветны банк заявіў, што новых праектаў не будзе. Іншыя міжнародныя фінансавыя арганізацыі таксама не выказаюць попты на паслугі агенцтва. Чым жа займаюцца 12 яго супрацоўнікаў, для якіх мінфін арандуе офіс?

Кіраўнік агенцтва Васіль Тарасевич признаўся ў размове з карэспандэнтам НАВІНАЎ, што «перспектывай ніяма». Аднак зачыніць кантору ніхто не збираецца. Усе супрацоўнікі агенцтва спрабуюць атрымліваць зарплаты і прэміі з бюджету. Цяжка ўявіць такое ў міністэрстве фінансаў, дзе не павінны выкідаць гроши на вецер.

«Злыя языki» сцвярджают, што гэтая кантора працягвае існаваць толькі таму, што кіруе агенцтвам сын намесніка міністра фінансаў В. Тарасевич, а нявестка працуе тут жа галоўным спецыялістам.

Мікола ВАЙТОВІЧ

Беларускі скандал на Пірэнеях

У Іспаніі адбыўся скандал, звязаны з адпачынкам у гэтай краіне дзяцей з Магілёва.

160 магілёўскіх дзяцей адпачывалі ў паўднёва-ўсходніх раёнах Іспаніі. Паездку ў гэтае далёкае замежжа арганізоўвалі ўпраўленне адукацыі Марілёўскага гарвыканкама. Бацькамі гэта каштавала па 200 долараў за дзіця, а два мільяды рублёў павінен быў унесці гарвыканкам.

Калі праз месяц адпачынку дзеці сабраліся ў аэрапорце, вы- светлілася, што самалёт па іх не прыляцеў. Аказваецца, не было заплачана. Кіраўнік правінцыі Мурсія, дзе ёсё адбывалася, нават распарадзіўся на ўсялякі выпадак аддаць санаторый непадалёк пад часовае прыстаніча беларусам. Іспанцы пачалі рабіць экстраныя заходы і ў выніку неабходны 15.000 долараў знайшли. Частку сродкаў унеслі іспанская сем'я, што прымалі беларускіх дзяцей. Самалёт вылецеў са спазненнем на 8 гадзін.

Сёння інавацяць ва ўсім Магілёўскі аэрапорт: нібыта ён і павінен быў перавесці неабходную суму. Але варта адзначыць, што арганізаваны дзяржаўны структурнамі дзяцічы адпачынок у далёкім замежжы штогод прыносіць скандалы і непарознені.

Сымон ГЛАЗШТАЙН

Для бяздомных дзяцей

Першы ў Беларусі прытулак для юных бамжоў

адчыніўся ў Бабруйску.

Этая ўстанова прыме дзяцей, якія або сышлі з дому, збеглі з інтэрнату, або зусім невядома, адкуль яны. З месяцы будуць знаходзіцца дзеці ў прытулку, пакуль адпаведныя дзяржаўныя органы вырашашць іх далейшы лёс.

Раней у гэтым будынку месціўся дзяцічы садок. Цяпер узрост жыхароў — 8—14 гадоў. Іх тут 30 чалавек.

Сымон ГЛАЗШТАЙН

Наркаманы супраць наркотыкаў

Былая наркаманка Лінда з Вялікабрытаніі прыехала ў Светлагорск, каб дапамагчы мясцовым наркаманам пазбавіцца згубнай залежнасці.

Лінда ўзначаліла адну з груп светлагорскіх ананімных наркаманаў. Мэта такіх груп — дапамагчы наркаманам распачаць новае жыццё.

Між іншым, заходы, што прадпрымаюцца ў Светлагорску па барацьбе з наркаманій, апошнім часам даюць пэўныя вынікі. Так, на 14 працэнтаў паменшылася колькасць гараджан, якія ўжываюць наркотыкі эпізайдычна. Аднак праблема ёсё яшчэ далёкая ад вырашэння, бо ў горадзе налічваецца 564 наркаманы. І гэта толькі афіцыйна.

Уладзімір ВАЛЕЎСКІ

Апошні прытулак

У Гомелі абміркоўваецца пытанне аб стварэнні хоспіса — апошняга прытулку для безнадзеіна хворых людзей.

Адзіны ў краіне хоспіс існуе ў Мінску. У Гомелі таксама насплехае неабходнасць стварэння такой медычнай установы. Па словах галоўнага ўрача Гомельскага анкалагічнага дыспансера Таццяны Прыгожай, штогод на Гомельшчыне выўляеца больш за 5 тысяч анкалагічна хворых. Толькі ў Гомелі кожны год памірае ад раку каля 900 чалавек. І гэтыя лічбы маюць тэнденцыю да павелічэння: за апошнія 10 гадоў колькасць анкалагічна хворых павялічылася амаль напалову.

Стварэнне хоспіса дазволіць смяротна хворым людзям пайсці з жыцця годна і мець у апошняя месяцы жыцця добры дагляд. Аднак стварэнне хоспіса — справа складаная. Яна патрабуе сумесных намаганняў органаў аховы здаробяў, сацыяльнага забеспечэння, Чырвонага Крыжа, спонсараў. Але, бадай, галоўнае — патрэбныя людзі, гатовыя самаахвярна даглядаць за невылечна хворымі.

Уладзімір ВАЛЕЎСКІ

КАДРЫ

Дзень вайсковай славы

У аўтарак, 8 верасня па ініцыятыве БНФ у Мінску адбылася акцыя з нагоды Дня беларускай вайсковай славы. Менавіта ў гэты дзень у 1514 годзе

30-тысячнае войска Вялікага Княства Літоўскага перамагло пад Оршай 80-тысячную армію маскоўцаў.

У шэсці працэнтраў сталіцы ўдзельнічалі больш за тысячу чалавек. Калону дэманстрантаў, якія пад нацыянальнымі сцягамі і харугвамі рухалася ад плошчы Якуба Коласа да Опернага тэатра, суправаджалі міліцэйскія нарады, спецыяльныя машыны і аператыўнікі ў цывільным. Шэсцю яны не перашкоджалі, аднак на праспекце Скарыны гэтыя ахойнікі парадку ўсё ж за-

трывалі аднаго падлетка, які ехаў на мапедзе з бел-чырвона-белым сцягам. Другі непрыемны інцыдэнт адбыўся непадалёк ад Опернага тэатра, дзе ў калону дэманстрантаў заехала легкавая машына. На шчасце, ніхто з людзей не пацяреў, а кіроўцам адрэзу ж заняліся інспектары ДАІ. Сярод удзельнікаў шэсця былі старшыня ВС Сямён Шарэцкі, лідэр сацыял-дэмакратай

Альгерд НЕВЯРОЎСКІ

Рыцары калія Каложы

У Гродне свайго рыцарскага клуба ніяма. Таму на Дзень вайсковай славы 8 верасня ў горадзе выступілі пяць латнікаў са сталічнага клуба «Калюмны».

Рыцарскі турнір стаў галоўнай прынадлігай для публікі, певажна моладзі. Раней на падобныя мерапрыемствы збіралася нішмат — чалавек 150. Цяпер жа прыйшло мінімум дзве тысячы. Яны і даведаліся пра тое, што адбылося ў бітве пад Оршай у 1514 годзе, і паглядзелі на міні-бой паміж пяццю рыцарамі. На жаль, турнір закончыўся хутка, і публіка пачала паціху разыходзіцца, хоć быў яшчэ і канцэрт бардай.

Свята адбылося побач з старажытнай Каложскай царквой, а рыцарскі турнір — калі па-міністэрскім знаку «Пагоня на Грунвальд».

Брама на царквойнай падворак звычайна зачыненая,

гледачоў Гродзеншчыны, які раз быў сюжэт пра турнір у былым крыжацкім замку, дзе напярэдадні Грунвальдской бітвы немцы трывалі сям'ю гродзенскага князя Вітаўта. Сярод публікі быў малады ваявода (па-нашаму — старшыня аблыканкам) — дарэчы, у рыцарскіх латах.

У Гродне такі турнір павінен быў адбыцца яшчэ трох месяцаў назад, на рэспубліканскім свяце нацыянальных культур. Планавалася запрашыць рыцарскія клубы з Іспаніі, Францыі і г.д. Улады, аднак, не здолелі зрабіць нічога... Неяк успомнілася, як пасля рэферэндуму, на якім забаранілі герб Пагоні, адна гродзенская газета выйшла з загалоўкам «Рыцарю не месцо среди холопов». А гэтыя першы, хоć і невялікі турнір калі Каложы ў Дзень вайсковай славы наладзілі гарадскія арганізацыі БНФ і Народнай Грамады.

Сяргей АСТРАЎЦОУ

Дзе ж грошы?

Расійскі ваянна-прамысловы канцэрн «МАПО» за- ключыў контракт на паставку ў Перу запчастак да 18 знішчальнікаў MiГ-29, паведамляе БелаПАН. Гаворка ідзе пра тых самыя самалёты, якія два гады назад прадала перуанскаму боку беларускія фірмы «Белтэхэкспарт».

Нашая газета ў свой час паведамляла пра гэтую здзелку. За баявія машыны Перу заплатіла амаль 400 мільёнаў долараў, але

да сённяшняга дня невядома, куды падзеліся грошы. Ва ўсялякім разе, сярод пас- тупленняў у дзяржаўны бюджет Беларусі яны не значыліся і не значацца.

Міжнародныя эксперты тады адзначалі, што Беларусь прадала самалёты па вельмі нізкім кошце, а газета New York Times пісала: «перуанцы спачатку падзялілі руки, а цяпер — кусаюць локці».

Рэч у тым, што беларускі бок не мае тэхнічнай

магчымасці праводзіць серыю падзелак

віснае абслугоўванне машын і паставяць запасныя часткі. Расія ж блакіравала паставку запчастак для гэтых самалётаў, і ўсе спробы Перу набыць іх у трэціх краінах не дали выніку.

І вось пасля двухгадовых дэбатаў гэты канфлікт вырашыўся — на карысць Расіі, у пройгрышы засталіся і Беларусь, і Перу. Не выключана, што такі ж лёс чакае і нядаўна падпісаны контракт з Алжырам, куды «Белтэхэкспарт» павінен пастаўіць 36 аналагічных знішчальнікаў MiГ-29.

Магдалена НЕПАКАЙ

Дырэктар племзавода дзяякую міністру абароны

Беларускім вайскоўцам, якія прыехалі на вучэнні на Абуз-Лясноўскі палігон пад Баранавічамі, давялося выступаць у ролі пажарных.

У вёсцы Дзераўная, якая знаходзіцца поблізу палігона, загарэўся дом конюха племзавода «Прыазёрны». Вайскоўцы заўважылі пажар і аператыўна накіравалі туды тэхніку і людзей. Пажар патушылі хутка. Дырэктар племзавода накіраваў міністру абароны А. Чумакову ліст з падзякай.

БелаПАН

Бандытаў забралі у Доме творчасці

Міліцыя Адэсы затрымала 109 крымінальных «аўтарытэтаў», якія прыбылі ў гэты горад на сваю сходку з Украіны, Расіі, ЗША і Беларусі.

Лідэр аўтартызму затрымліўся ў Доме творчасці пісьменнікаў, дзе меўся адбыцца з'езд. У іх канфіскавана шмат зброя — стрэльбы, карабіны, пісталеты. Затрыманым інкраймінуетца учыненне шэррагу цяжкіх злачынстваў і незаконнае карыстанне зброяй.

Аперацыя па затрыманні прайшла без адзінага стрэлу. Супрацоўнікі органаў унутраных спраў Адэсы адмовіліся дать больш падрабязную інформацію аб затрыманых «аўтарытэтах» з Беларусі. Міліцэйскія начальства лічыць, што «сітуацыя пакуль не прадугледжвае каментарыя».

БелаПАН

Адзінокая старасць — гэта бядо. На вуліцах вялікіх гарадоў жабруюць пераважна жанчыны. «Дзед мой памёр, хто ж мне паможа?» — сказала адна жабрачка, што сядзіць звычайна на вуліцы Леніна ў Мінску. «А мой ляжыць дома, жабраваць стыдаецца», — гаворыць другая. Ніхто з іх ніколі не скажа ўсёй праўды,

чаму яны выйшлі з працягнутай рукой.

На здымку ўверсе — мінскія жабрачки. Нейкі чалавек даў ёй банан: сама яна гэты заморскі прысмак напоўна не купіла б. А ніжні здымак — карцінка з Кіева. Аўтобусны прыпінак і бадзяжныя сабакі, відаць, і спрады «зона камфорту» для гэтай кабеты.

Лепшыя сябрыв паэтай

Сяргей АСТРАЎЦОЎ

Днімі я ўбачыў у газетным кіёску дзве новыя кнігі, якія стаялі побач: Сталін і Пушкін. З партрэтамі на вокладцы, выпушчаныя ў адной серыі. Дзіўнае суседства. З Пушкінам усё зразумела — юбілей на наступным годзе і адзначацца будзе ў нас гэтак, быццам ён — народны паэт Беларусі. Да свайго сораму, аднак, даведаўся, што і ў Сталіна юбілей таксама намячаецца — 120 гадоў з дня нараджэння. Каракеў, абодва юбіляры.

Зрэшты, гэтыя два імя паміж сабой усё ж звязаны. Пры Сталіне былі шырокі аздынчаныя 100-ыя ўгідкі, але не нараджэння, а смерці Пушкіна, які прыпалі на «год вялікіх рэпрэсій» — 1937-ы. Невыпадкова паявіўся тагачасны анекдот з аднаго сказа: «Каб таварыш Пушкін жыў у Pacі не ў XIX, а ў XX стагоддзі, ён усё адно памёр бы ў 37-ым годзе». Але пры Сталіне, менавіта ў тым жа годзе, пачаў выходзіць самы поўны збор твораў паэта — з 17 тамоў. Каракеў, паважаў лосіф Вісарыёнаўіч Аляксандра Сяргеевіча. Пра гэта па-свойму сведчыць яшчэ адзін тагачасны анекдот наконт праектаў помінка паэту: «Трація прэмія: «Пушкін чытае творы Сталіна». Другая прэмія: «Сталін чытае творы Пушкіна». Першая прэмія: «Сталін чытае творы Сталіна».

Зыходзачы з усяго, можна дапусціць, што «правадыр народай» у пэўнай ступені руйнуваў

шытак з імі дагэтуль захоўваецца ў віскавай хаце ў Рыжкавічах. У тым жа інтэрв'ю прэзідэнт признаўся, што найбольш, аднак, любіць пазэю Ясеніна (які выпусціў зборнік вершаў «Масква кабацкая» і «Русь советская»). Таму не выключана, што давядзенца беларусам адзначаць яшчэ і ягоны ўгодкі.

А пакуль успывае наступнае імя, звязанае і з Пушкіним, і з Лукашэнкам. Быў у аўтара «Яўгена Анегіна» прыяцель Адам Міцкевіч, 200-ы ўгідкі якога ў канцы гэтага тыдня будзе адзначацца афіцыйнымі ўладамі ў горадзе Навагрудку. Ён, як вядома, з'яўляецца пазатам з сусветнай славай. Адзначаць свята загадаў сам прэзідэнт Лукашэнка. Аднак, у раскладзе ягонай дзеянасці на гэты тыдзень паездка ў Навагрудку чамусіць не плануеца. Магчыма, замест яго паедзе прэм'ер-міністр. Чаму ж Аляксандр Рыгоравіч перадумаў? Таму што Саюз палікія прыгрэзіў правесці ў Навагрудку пікет у гэты самы час? Ці таму, што не спадабалася прадстаўнічасць польскай дэлегацыі (хутчэй за ўсё, з Варшавы прыедзе міністр культуры)? А можа ўсё ж таму, што, ужо не какучы пра Ясеніна, «Цыганы» і «Палтава» Пушкіна яму паддабаюцца значна больш за «Пана Тадэвуша»?

Правінцыя

ЖЫЦЦЁ НА МЯЖЫ

НАША СТАНЦЫЯ — апошняя перад Украінай. Акрамя мытнікаў, якіх апошнім часам паболела, тут дзяжураць яшчэ і памежнікі. Зарплата ў іх ад 5 да 8 мільёнаў рублёў, але грамадскасць пасёлка ўпэўненая, што «яны і на гэта не зарабілі». Спрады, работа ў памежнікі і мытнікі — не бі ляжачага. За суткі на станцыі спыняеца добра калі 2—3 цягнікі, а ўзімку ўговуге будзе адзін. Работа простая: прабегчы па вагонах, праверыць дакументы, гыркнуць на пасажыраў, у якіх шмат багажу, — асаблівых праверак няма. Да і што там правяраць? Якасць украінскага сала? Толькі дурман павяze кантрабанду цягніком. Сур'ёзныя людзі даўно засвоілі іншыя шляхи.

Можна было бы паганяць вялютчыкі, але тут бачым поўнае ўзаемапаразуменне: вялютчыкі прачосваюць цягнікі ледзь не разам з мытнікамі і памежнікамі. Увесь астаратні час «вартавыя» дрэмлюць у сваіх вагончыках. Навошта яны тут?

Чытаю ў прэзідэнцкай газеце ліст чытача. Гэта чалавека па нейкіх прычынах занесла ў расійскі горад Навазыбкаў. Што яго больш за ўсё ўразіла там, дык гэта мясцовы рынак, дзе кожны другі гандляр — беларус. Гандлююць, піша чытач, без усякага сораму, нават не звяртаюць увагу на тое, што вываз многіх прадуктаў забаронены ўказам прэзідэнта. Абураны чытач ушучвае гандляроў: ці даўно, маўляў, у калгасе былі? На што тыя яму адказалі: а што мы там згубілі?

Газета каменіцюе ліст такім чынам: адміністрацыйнымі мерамі праблему не вырашыш (якое глыбоке адкрыццё). Трэба, піша невядомы каментатар, стварыць таі маральны клімат, «каб людзі разумелі, наколькі цяжка адбіваецца на эканоміцы нашай краіны, на асартыменце магазінай «спрытнасць» асобных спекулянтаў».

Як гаворыць, «свежо прэдание...» Адразу і не ўцяміш:

смяяцца тут ці плаціць. Хутчэй чалавек пасміеца, прачытаўшы заклік, што везці ў Расію беларускую смятану — гэта дрэнна і амараліна. Можна замініраваць мяжу, закапаць там танкі, паставіць кулямётныя кропкі — везці «хар» будзе ўсё роўна. У эканоміцы ёсьць катэгорыі эфектунасці, рэнтабельнасці, ліквідаці і г. д. — катэгорыя маральнасці там адсутнічае. Гэта не з той оперы. Тавар заўсёды будуць везці туды, дзе яго можна выгадна прадаць.

Гэтым якраз і займаецца адна мая знаёмая, якая гадуе дзвюх дачоў ды яшчэ корміць бесправцоўнага мужа. Уладавацца на работу ў пасёлку чалавеку маладому ці сярэдняга ўзросту практична немагчыма. Толькі хіба што па вялікім блаце. Большасць прадпрыемстваў спыніліся якраз напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў і з таго часу прыкметаў жыцця не падаюць. Стайка ільновазавод, бо калгасы перасталі сеяць лён. Зачыненая на замок вароты райсельгастэхнікі. Даўно збан крутавала адзіная будаўнічая арганізацыя. Па сутнасці, пастаянна працуе толькі вузел сувязі, чыгунка, хлебазавод, ды магазіны, дзе другую пяцігодку запар вісяць адны і тыя ж рэчы. Моладзь бяжыць з паміраючага пасёлка куды вочы глядзяць, хаця выбар невялікі: альбо ў Гомель, дзе знайсці працу таксама вельмі праблематычна, альбо яшчэ далей.

Старыя ратуюцца гандлем. Ці дома, ці ў Гомелі прадаецца ўсё, што можна падніць: садавіна, гародніна, грыбы, малако, масла, тварог і інш. Кожным ранкам на станцыі збираецца натоўп у чаканні цягніка з Украіны. Адтуды таксама вязуць да нас прадукты, але прадаюць іх яшчэ таннай, чым беларусы свае. Украінцам не пазайздросціш: хлеб іх горкі. З вузламі, мяхамі ды сумкамі яны едуть да нашай станцыі, потым — перасадка на Гомель. У Гомелі трэба паспець

неразбірных хандыкапаў. Практична ў любой вёсцы вам могуць прадаць машыну сена ці саломы літаральна за бутэльку гарэлкі. Як тут не нагадаць Карла Маркса: калі рабочаму класу (у дадзеным выпадку, сялянам) што-небудзь не дадаюць, ён бярэ гэта сам.

Неразбірных хандыкапаў, трэба сказаць, вельмі дапамагае жыхарам пасёлка. Пасля «уборкі» кукурузы ці бульбы, ці ящык якой карысней гародніны ўвесь працаздольны народ выходзіць на палі — калгас не ўстане ўбраць ураджай належным чынам. Народ даволі актыўна «дапамагае», забяспечваючы сваю жывёлу кармамі на ўсю зіму.

Так што людзі ў правінцыі жывуць па знаёмым прынцыпах: дзяржава бярэ ў іх, а яны — у дзяржавы. Колькі гэта яшчэ будзе цягніцца — адзін Бог ведае. Народ у нас, ва ўсякім выпадку, цярпіць, прымычы да ўсяго і вынаходліві.

Не прападзе.

Андрэй СЯРЖАН

Конкурс для исследователей

Правительство Соединенных Штатов Америки при поддержке Информационного Агентства США объявляет о начале открытого конкурса на получение стипендий по программе «Актуальные вопросы современности в рамках Акта в поддержку свободы».

В конкурсе могут принимать участие граждане РБ, участвующие в процессах политической, экономической, социальной и образовательной трансформации страны. Отбор будет проводиться среди работников сферы государственного управления, лидеров негосударственных общественных организаций и других профессионалов. Победители конкурса получают возможность проводить исследования в американских университетах, «фабриках мысли», негосударственных общественных организациях или правительственные организации.

Программа проводится Советом по международным исследованиям и обменом IREX, США. Победители конкурса получают финансирование на перелет в США и обратно, проживание, стипендию, медицинское страхование и проведение исследований. Длительность программы три месяца.

Победители конкурса получают возможность проводить исследования в следующих областях: устойчивый рост и экономическое развитие, демократизация, права человека, верховенство закона; политические и военные вопросы, вопросы безопасности и публичной политики; укрепление гражданского общества; Internet, революция в коммуникациях и права на интеллектуальную собственность.

Требования к кандидатам:

- Быть гражданином РБ и проживать на ее территории на момент проведения конкурса;
- Иметь возраст от 25 до 55 лет на момент подачи заявки и участия в конкурсе;
- Работать в сфере политической деятельности или государственной службы на национальном, региональном или местном уровне или быть членом негосударственной общественной организации или профессиональным журналистом, правоведом, менеджером, судьей и т.д.;
- Иметь академическую степень эквивалентную или выше американского Магистра искусств или Магистра наук;
- Иметь как минимум три года профессионального опыта работы по теме исследовательского проекта;
- Подготовить предложения по одному из указанных выше направлений;
- Обладать навыками письменной и устной речи на английском языке, достаточными для проведения самостоятельных исследований в США;
- Иметь возможность начать участие в программе в августе 1999 года.

Дополнительную информацию и формы заявок на участие в конкурсе можно получить в представительствах IREX по тел. 229 29 67 или 226 06 87.

Есть такая «спецтруба»

БЕЛОУССКИЙ ДОЛГ российскому «Газпрому» сегодня составляет около 240 млн. долларов. Недавно в газетах промельнуло сообщение о том, что первая часть технического кредита в 10,3 млн. долларов, пред назначенного для погашения задолженности Минска, переведена в контору Вяжилева. Как выяснилось, перевод денег был осуществлен через «Белгазпромбанк», «0 процентов уставного капитала которого принадлежит «Газпрому».

Пытаясь разобраться в вопросе, откуда взялись деньги, газета «Московская правда» взяла интервью у бывшего генерального секретаря Экономического суда СНГ Виктора Гончара. Он-то и рассказал журналистам о «спецтрубе», которая представляла собой отросток от газопровода «Дружба», протянутый в ГДР. Об этом бизнесе, по словам В.Гончара, знал чрезвычайно узкий посвященный круг лиц, максимально приближенных к В.Черномырдину и белорусскому премьеру В.Кебичу. «Вряд ли этот бизнес умер, — полагает В.Гончар. — Ведь никаких технологических трудностей нет. Ставится где-то заглушка, и прокладывается временная труба в другое место. Скажем, куда-нибудь в Балтию».

Как выяснилось, еще одна подобная труба ведет в Гродно на завод «Азот», о покупке которого, кстати, уже не первый год «Газпром» ведет переговоры.

Журналистам удалось выяснить, почему А.Лукашенко мертвую хваткой держится за «Азот», Мозырский и Новополоцкий НПЗ. Если он даст их

приватизировать, то, вообще, останется в стороне от тех финансово-газо-нефтяных потоков, которые сегодня текут через Беларусь.

Нефть в Беларусь поставляют три российские фирмы: «Лукойл», «Славнефть» и «ЮКОС». После того, как однажды фирму «ЮКОС» в Беларусь «кинули» на 8 млн. долларов, она ушла с белорусского рынка. Остались «Лукойл» и «Славнефть». Но и им Беларусь должна около 170 млн. долларов. Причем без всяких перспектив долги вернуть.

Большая часть этого долга приходится на «Лукойл». Однако, снижать поставки нефти в Беларусь фирма не собирается. Откуда такая филантропия, да еще в столь тяжкие времена? Во-первых, половину своей мощности белорусские НПЗ обеспечивают толлингом, то есть за поставленную нефть расплачиваются нефтепродуктами. Как известно, лучшего способа ухода от налогов, чем толлинг, обрабатывающие предприятия и их поставщики еще не придумали. А, во-вторых, обиженный Лукашенко как-то проговорился: мол, я знаю, что некоторые россияне указывают одни объемы нефти и нефтепродуктов, прокачиваемых через нашу республику, а на самом деле гонят гораздо больше. Насколько больше?

«А вы посчитайте сами, — посоветовали журналисту. — Рентабельность меньше 200-300% Лукойл не интересует. Плюс ему еще надо окупить долг в 170 млн. долларов, который он никогда не получит».

По материалам
российской печати

Пустой кошелек — результат интеграции

А нам предлагают ее углубить

Константин СКУРАТОВИЧ

Ну вот и дожили. Цены растут буквально на глазах. Народ сметает с прилавков остатки муки, крупы и всего прочего, что еще продаются по «старым» ценам. Жизнь вздорожала так, что дух захватывает. Кто виноват во всем этом, говорить не приходится. Не бывает же так, что все заслуги принадлежат одному человеку, а все недостатки исключительно остальным. Виноват, конечно, тот, кто взял под свой контроль все — от вывоза органики на поля до геополитики, от приемных экзаменов в институты до управления финансами.

Теперь Он в очередной раз пробует всю ответственность за провалы переложить на плечи других. По поводу российского финансового кризиса Он уже заявил, что Россия как «Титаник», если затонет, то затонет и всех остальных. Но ведь легендарный «Титаник» никого не затонул, рядом с той воронкой не было суденышком помельче. А мы мало того, что пятый год с маниакальной настойчивостью интегрируемся с Москвой во имя непонятных идей и сомнительных политических амбиций, мы еще и все свои яйца складываем в российскую корзину. А между тем, пользуясь нашей экономической беспомощностью, эта страна продает нам нефть и газ по ценам выше мировых. По-братьски, что называется.

Но и это не все: поскольку у покупателя денег, как правило, нет, то мы просто обмениваемся — «шило на мыло да быка на индяка».

Теперь же и эта «лафа» кончится. Потерпевший финансовый крах российский рынок резко су-

зился и не сможет в прежних нарастающих количествах потреблять белорусскую продукцию даже по бросовым ценам. Теперь одно из двух: или полный отказ от денег и переход на абсолютный бартер, а значит и полный отказ от политической самостоятельности, или «инвентаризация» экономики для ее срочного реформирования и продажи капиталистам того, что еще можно продать. Понятно, за деньги.

Но наше руководство денежную приватизацию не приемлет. У него просят, продаите гараж, а им в ответ — мы Родиной не торгуем. А между тем, наши бывшие коллеги по соцлагерю, никак не меньшие патриоты, чем мы, выручают от продажи госсобственности «крутые бабки». Литва, например, получает сотни миллионов долларов ежемесячно, а иностранные инвестиции в Венгрию (население 10 миллионов, как и в Беларуси) превысили 15 миллиардов.

Для чего же нас подталкивают к российской воронке-пропассти. Только для того, чтобы, про-

спасательные жилеты выдавать вроде никто и не собирается. Просто ставят в известность, что собираются открыть кингстоны. Нынешняя российская неразбериха, по мнению специалистов, прежде всего ударит по Украине и, в большей степени, по Беларуси. Первая пострадает от того, что не успела полностью деинтегрироваться, вторая — от того, что ничего не сделала для поиска иных, более надежных экономических и политических партнеров. Поэтому Украина получит финансовую подпитку с Запада, а мы — кукиш с маслом. С другой стороны, на долю России приходится 60 процентов общего объема белорусского внешнеторгового оборота. А это значит, что тамошний кризис съест весь наш промышленный прирост. Повторится ситуация 1992 года, с той лишь разницей, что тогда причиной падения производства стала сознательная либерализация цен, а ныне российский рубль вырвался на свободу сам по себе. И в том, и в другом случае цены ведут себя одинаково — растут.

И у всей этой «геополитики» — один результат: очереди, дефицит, карточки и распределение «в одни руки». Наша рыночная реформа завершается также, как и начиналась, то есть бездарно. В некоторые магазины уже не пробиться, очереди за макаронами и крупой превышают прежние водочные. Настали времена устанавливать новый порядок, оформлять это политически...

Пошуки цудаў

Нататкі з падарожжа па Італії

Кожны турыст, які адрываецца ад сумнай беларускай рэча- існасці і накіроўваецца ў Італію, готовы да сустэрэчы з цудам. Можна сказаць, што ён шукае гэты цуд, як герой п'есы Метэрлінка шукаюць Блакітную птушку шчасця.

Але дзе ж ён, той цуд? Архітэктурная помнікі — толькі сведкі мініялых падзеяў.

Рым

Вось Траянскі базары, але на іх ужо даўно нічога ні працаць, ні набыць. Можна толькі глядзець на руіны і думачы пра багаты Старожытны Рым.

Вось Калізей, але гладыятарскі бойкі ў ім скончыліся яшчэ ў 404 годзе, і трэба мець багатую фантазію, каб уяўіць тых людзей і звароў, якія загінулі на гэтай арэне. Жорсткія відовішчы, якія прываблівали рымскіх грамадзяніні, адышлі ў мінулае. Застаўся толькі шэры камень.

На ўсё можна глядзець, але ні ў чым нельга пайдзельнічаць. Ратуюць туриста ад бяздзеянісці розныя рытуалы і традыцыі. Іх шмат. У кожным месцы свае.

Напрыклад, у саборы св. Пятра экспкурсавод кажа: «Сцярджаюць, што кожны, хто дакрэнца да нагі бронзавай статуі св. Пятра, ачысціца ад усіх сваіх грахоў». У шэрагах экспкурсантаў пачынаецца ажыўленне. «Не цяпер, — просіць экспкурсавод, — у вас будзе вольны час, тады ачысціцеся». Але ля ног св. Пятра ўсё адно выстроўваецца чаргам. Проста ачысціца — мала, парэшткі Данта засталіся ў Ра-

вене, сёння мала каго хвалюе.

На даволі сігілым надмагіллі алегарычна фігура Паліткі трывама ў руках медальён з выявай сакратара Фларэнційскай рэспублікі, заснавальніка сучаснай паліталогіі — Нікола Макіявељі. Ля магілі Макіявељі міжволі ўзгадваюцца ягоныя слова: «Цяжка народу, які прывык жыць у няволі, захаваць сваю свободу, калі ён набыў яе выпадкова. Прывыкшы жыць пад уладай іншых, ён не можа ўзважыць ні таго, што карысна грамадству, ні таго, што яму шкодзіць, і зноў схіляе голай пад новае ярмо, якое часам аказваецца цяжкім за тое, якое ён толькі што скінуў».

Але гэта ўсё філасофія. У сямёй пачатку знамёства з Фларэнційскай экспкурсавод паабяцай расказаць пра тое, як разбагацець. І вось мы ўжо на плошчы Сіньорыі, дзе ў 1498 годзе быў павешаны, а пасля спалены фактычны кіраўнік Фларэнційскай рэспублікі, дамініканскі манах Джыральон Саванарола. Вось на гэтай самай плошчы даюць пададу: «Ідзіце па гэтай вуліцы, там убачыце скульптуру Дзіка. Пачухайце яго і кіньце яму манету. Вы абавязковы разбагацете і вернечесе ў Фларэнцыю. Толькі не называйце яго Дзіком. Назывіце яго ласкава Парчаліна» («porcelino значыць па-італьянску — кабанчык»).

Словы экспкурсавода ўразілі

стомленых турыстаў: яны з новымі сіламі паспяшаюцца да Парчаліна. Бухгалтарцы з Мінска, якія падарожнічала з шаснаццацігадовай дачкой, відаць, хацяліся разбагацець больш за іншых. Яны першымі кінуліся да Парчаліна. Рэзкімі штуршкамі маці з дачкой распіхалі на топу турыстаў і ўхапіліся за галаву дзіка. Некалькі хвілінай яны трымалі бронзавую жывёліну за вушы, спрабуючи закінуць манетку ў бліскучую пашчу дзіка. На жаль, нічога не атрымалася, і абурдана бухгалтарка ляслупа дзіку ў лыч і гучна вымавіла фразу з некалькіх кароткіх словаў, сэнс якіх зразумелі нават японцы.

Венецыя

Венецыя для кожнага — розная. Слушина заўважыла пісьменнік і мастацтвазнайца Павел Мураці: «Сучасная Венецыя толькі прывід былога жыцця, і вечнае свята на П'яцца — толькі бальчужынца на пакінутым гаспадарамі месцы». Пісалася гэта на пачатку XX стагоддзя, але Венецыя і цяпер выглядае як прывід. Пра гэта гаворыць і гаспадар рэстарана-піцэрі «TRE G», куды мы, адварваўшыся ад дружнага на топу нашых суйчыннікаў, заходзім паесці разам з абаяльной супрацоўніцай мінскай турфірмы Ганнай Тумель.

Ганна добра валодзе італьянскай мовай, і гэта дае нам маг-

Як і сотні гадоў назад, вуліцы ў Венецыі — гэта каналы.

чымасць пагаварыць з гаспадаром рэстарана — гісторыкам па адукацыі, сапраўдным венецыянцам. Ён гаворыць: «Венецыя — гэта міф. Яна ўзнікла з нічога, ператварылася ў сімвал багацця і магутнасці, а цяпер зноў ператвараецца ў нішто. Усё на свеце мае свой росквіт і занядад. Так было з Венецыянскай рэспублікай — некалі магутнай і незалежнай. Вы ѿ сябе на Радзіме павінны жыць лепш, чым цяпер. У вас добрая зямля і

шчырья людзі, але ж няма добра гісторыкам па адукацыі, сапраўдным венецыянцам. Ён гаворыць: «Венецыя — гэта міф. Яна ўзнікла з нічога, ператварылася ў сімвал багацця і магутнасці, а цяпер зноў ператвараецца ў нішто. Усё на свеце мае свой росквіт і занядад. Так было з Венецыянскай рэспублікай — некалі магутнай і незалежнай. Вы ѿ сябе на Радзіме павінны жыць лепш, чым цяпер. У вас добрая зямля і

Паліна СЦЕПАНЕНКА,
Мікола СЦЕПАНЕНКА

Денег у Черномырдина — кури не клюют.
Но премьер-министром он так и не стал.

Кто в Россию с деньгой пришел...

Убытки западных бизнесменов от кризиса в России могут превысить 100 млрд. долларов.

Как утверждает Международный финансовый институт в Вашингтоне (этот исследовательский центр создали более 250 самых крупных банков из 40 стран), по состоянию на начало 1998 года общая задолженность России перед зарубежными кредиторами составила 205 миллиардов долларов. Из них 194 миллиарда приходилось на все виды внешнего долга, а 11 миллиардов — на иностранные капиталовложения в акции внутри России. Теперь брокеры на Уолл-стрит предсказывают, что с каждого доллара, вложенного в российские долговые обязательства (знаменитые ГКО), кредиторы получат назад только от 5 до 20 центов.

Средство от кризиса — в чулках

По словам исполняющего обязанности председателя Банка России Сергея Алексашенко, в настоящее время в России на руках у населения находится до 20 млрд. долларов наличной валюты.

Кроме того, россияне в виде накоплений в банках имеют около 30 млрд. долларов и около 10 млрд. долларов в виде оборотного капитала (у мелких предпринимателей). По мнению экспертов, если все деньги достать из чулков и запустить в экономику, ситуация сразу же улучшилась бы.

Кстати, несмотря на финансовый кризис, в Москве цены на услуги проституток остались неизменными. По информации милиции, цены на услуги «эроти любви» колеблются в основном от 100 до 200 долларов за ночь.

«Семерка» будет ждать

От предстоящей встречи «семерки» по России не следует ожидать каких-либо решений по новым кредитам.

Об этом заявил заместитель министра финансов США Лоуренс Саммерс. «Я считаю, что пока слишком преждевременно обсуждать эти вопросы», — сказал Саммерс. По его мнению, «конкретные планы» на предстоящей 14 сентября лондонской встрече рассматриваться не будут. «Семерка» будет ждать, пока Россия не сделает «свой выбор» и не определится со своей экономической программой. Заместитель министра финансов США сообщил, что обсуждения на заседании «семерки» будут носить скорее «аналитический и предварительный характер». Саммерс сказал, что в ходе общей дискуссии о российской ситуации будет предпринята попытка понять, что происходит в России.

Шанс на открытие Америки

Во вторник правительство Соединенных Штатов объявило о правилах ежегодной визовой лотереи для желающих перебраться в США на постоянное место жительства.

Заявки на получение грин-карты принимаются с 1 по 31 октября. В лотерее могут принять участие жители всех европейских стран, за исключением Польши и Великобритании. Основные требования для будущих американцев: как минимум среднее образование и двухлетний опыт работы в течение последних пяти лет по специальности, требующей двухлетнего обучения. Подробности о лотерее для граждан Беларусь мы сообщим в одном из ближайших номеров.

Уроки великой депрессии

ПОТРЯСЕННЫХ НОВЫМ ЖЕСТОКИМ ИСПЫТАНИЕМ россиян вряд ли успокоит сознание, что кризис — постоянный спутник современной цивилизации: через него прошли практически все страны. И все же стоит вспомнить некоторые уроки истории, как, впрочем, не менее поучительный опыт наших дней.

Без мыла и зубов

У Джона Стейнбека, автора «Гроздьев гнева» — пожалуй, самой яркой книги о времени великой депрессии, — в ту пору не было денег даже на почтовые марки, чтобы отослать рукопись издателю. Он был настолько нищ, что вынужден был стирать свое белье самодельным мылом, которое изготавливали из жира с помощью печной золы и соли. Больше всего он боялся простуды. «Тогда, — вспоминал позднее знаменитый писатель, — надо было иметь деньги, чтобы болеть. А уж о зубном враче не приходилось и мечтать, в результате чего я растирал все свои зубы...»

Разрушительный кризис начался в Америке 24 октября 1929 года. Сигналом послужил крах на нью-йоркской бирже: на продажу было выброшено 12,9 миллиона акций. Паника кругами пошла по стране. Крупнейшие банкиры попытались остановить скольжение в пропасть, образовав фонд в 240 миллионов долларов для поддержки курса акций. Президент Герберт Гувер выступил с оптимистическим заявлением: «Основной бизнес страны — производство и распределение — зиждется на здоровой и процветающей основе».

Бедные и богатые

На самом деле фундамент американской экономики уже подгнил, несмотря на то, что промышленность возросла, львиная доля прибыли от роста производства шла монополиям: она увеличилась на 80% — в два раза больше, чем производительность труда. Доходы банков взлетели на 150%. Зато доходы 60% семей американцев оказались ниже минимального прожиточного уровня. При таком раскладе у населения просто не было средств для покупки производимых товаров.

Никакие успокоительные заявления правительства уже не могли спасти положение. 28 октября 1929 г. на бирже был установлен новый рекорд — 16 миллионов проданных акций. К середине ноября фондовый рынок США потерял 40% своей стоимости. Это был смертный приговор тысячам мелких и средних предпринимателей. К 1932 году курсы акций на биржах составили всего 11% от уровня 1929 года. Потери вкладчиков составили 74 миллиарда долларов — сумма, втрое превышающая все затраты на Первую мировую войну. Обанкротились 5 тысяч американских банков, и 86 тысяч предприятий закрылись. Уровень безработицы поднялся с 3,2% до 25%. Только в 1932 году на улицу были выселены 2-3 тысячи семей.

Упрямый президент

Республиканская администрация упорно не желала отказываться от экономического курса, который породил жесточайший кризис. Президент Гувер отказался называть про-

Первой мировой войны с женами и детьми, чтобы потребовать повышения пособия. 28 июля федеральные войска под командованием начальника штаба армии генерала Макартура штыками, шашками и слезоточивым газом изгнали их из города. При поддержке шести танков солдаты штурмом взяли жалкий поселок, сооруженный ветеранами в предместье столицы, и сожгли его. Несколько человек погибли, многие получили ранения.

Единственное, чего мы должны бояться, — это самого страха — безымянного, безрассудного страха, который парализует

исходящее кризисом (что-то знакомое, не правда ли?), изобретя вместо него термин «депрессия». Положение ухудшалось с каждым днем, а из Белого дома сыпалась успокаивающие заявления. В июне 1930 года, когда произошел резкий обвал рынка, Гувер заявил делегации, пришедшей уговаривать его организовать общественные работы: «Джентльмены, вы опоздали. Депрессия уже закончилась».

Сам президент работал по 18 часов в сутки и даже снизил собственное жалованье. Как отмечает историк Уильям Манчестер, «он слепо верил в святость золотого стандарта, несмотря на то, что 18 стран во главе с Великобританией отказались от него». Однако в 1932 году федеральный бюджет былведен с 4-миллиардным дефицитом. Гувер решительно отвергал «бездейственные эксперименты» с организацией общественных работ. Когда Конгресс, большинство в котором принадлежало демократам, принял закон о выделении двух миллиардов долларов на пособия по безработице, Гувер прибег к вето.

Почти революция

Встречаясь с избирателями, президент Гувер не желал замечать на их лицах печати, наложенной кризисом. На многих угадывались следы голода и на всех — страха. Тревога овладела и промышленниками, финансистами. Их страшила перспектива краха самой системы свободного предпринимательства. В общем, налицо были все признаки близкого социального взрыва. В июле 1930 года в Чикаго был создан национальный совет безработных, организовавший массовые демонстрации. В некоторых из них одновременно принимали участие до полумиллиона человек. Столицы всех американских штатов были захлестнуты «голодными походами» безработных. Исходавшие, оборванные люди приходили к зданиям законодательных собраний, иногда врывались в них, требуя пособий, работы, хлеба. Полиция и национальные гвардейцы не успевали разгонять людей.

Летом 1932 года в Вашингтон прибыли 25 тысяч ветеранов

дорог, электростанций. К зиме 1934 года эти работы давали средства к существованию 20 миллионам американцев, считая вместе с семьями. Для безработной молодежи был создан Гражданский корпус сохранения ресурсов. 3 млн. человек посадили 200 миллионов деревьев. Результаты реформ не замедлили сказаться. За 4 месяца индекс промышленного производства федеральной резервной системы поднялся с 59 до 100 пунктов.

Новый курс с энтузиазмом был поддержан большинством избирателей, но встретил немалое сопротивление среди деловой элиты, расценившей прямое государственное вмешательство и жесткое регламентирование хозяйственной жизни как «рецидив большевизма». Рузвельт отмел эти обвинения: «Я не искал, я не ищу, я отвергаю поддержку любого сторонника коммунизма или любого чуждого «изизма», стремящегося честными путями или обманом изменить нашу американскую систему».

Фабрика грез

У президента оказался неожиданный, но могучий союзник — Голливуд. Американские кинопромышленники чутко уловили настроения сограждан, обреченных на невероятные тяготы и жаждавших хоть глотка положительных эмоций. «Обездоленное население, — пишет уже упомянутый Манчестер, — искало избавления не в реализме, а в целлулоидной ленте». Голливуд давал возможность каждому сделать весьма выгодное приобретение — за пять-десять центов предаться вожделению и грязем.

Раз в неделю 85 миллионов американцев заполняли залы 17 тысяч кинотеатров. Большую часть они приходили туда целыми семьями. Кинотеатров в стране было в два раза больше, чем гостиниц, в три раза больше, чем универсальных магазинов и, конечно, неизмеримо больше, чем банков. В сущнос-

тиях выборах 1932 года Гувер потерпел тяжелое поражение, президентом был избран Франклин Делано Рузвельт. К тому времени, по существу, обанкротилась финансовая система страны. К 4 марта — дню вступления в должность нового президента — практически все банки прекратили операции. Над Америкой нависла угроза экономического паралича. И тогда в своей инаугурационной речи Рузвельт произнес исторические слова: «Единственное, чего мы должны бояться, — это самого страха — безымянного, безрассудного страха, который парализует усилия, необходимые для того, чтобы перейти от отступления к наступлению».

Согласно Конституции

Хотя президент предупредил, что в случае необходимости он потребует для себя «столь же широкие полномочия, какие потребовались бы в случае настоящей войны с вторгшимся неприятелем», он предпочел действовать в конституционных рамках.

9 марта была созвана чрезвычайная сессия Конгресса, объявлены «банковские каникулы» и началась подготовка к открытию тех банков, на которые можно

Теперь образцом для российской элиты должен быть Франклин Делано Рузвельт

было положиться. В течение знаменитых «ста дней» своего президентства Рузвельт провел через Конгресс такую обширную программу «реконструкции и реформ», которая и поныне является непревзойденной по масштабам. За десять с небольшим дней конгрессмены приняли больше законов, чем за предшествующие 70 лет. Был ликвидирован золотой стандарт.

Вступил в силу закон о восстановлении промышленности, обязавший предпринимателей ввести сокращенную 35-часовую неделю, чтобы больше занять рабочих, и минимальную зарплату в 40 центов в час. Система пособий нуждающимся была дополнена программой общественных работ, в рамках которой широко развернулось строительство плотин, каналов, мостов,

ти, это тоже было частью «Нового курса», помогшей американцам выстоять.

Кто поймет?

Что означает сегодня это рузельтовское наследие, только ли достояние истории? Тем, кто в эти дни высказывает опасения по поводу возможного отката России назад, к социалистическому прошлому, специалист по России из Нью-Йоркского университета, известный ученый и политолог Стивен Коэн говорит: «Русские не возвращаются к коммунизму. Они идут к государственнической модели, не так уж отличающейся от «Нового курса». Теперь образцом для российской элиты должен быть Франклин Делано Рузвельт».

Понимают ли это в Москве? Вряд ли...

Наставнік рускіх цароў

Уладзімір АРЛОЎ

Вандруючы па «беларускіх» мясцінах Масквы, дасведчаны падарожнік авалязкова зойдзе на Нікольскую вуліцу, дзе ўзвышаецца Спасаускі сабор. Тут ёсьць надмагільная пліта з элітафіяй:

Муж благоверный, церкви и царству потребный,
Проповедию слова народу полезный,
Симеон Петровский от всех верных любимый...

Пад гэтым каменем некалі спачываў прах выдатнага пісменніка, асветніка і філософа Самула Пятроўскага-Сітняновіча, які ўвайшоў у гісторыю пад імем Сімяона Палацкага.

Сусед Скарыны

Нарадзіўся ён у 1629 г. у Палацку. Дакументы гарадской рэвізіі сярэдзіны XVI стагоддзя сведчаць, што Пятроўскія былі суседзімі Скарыну і, відаць, таксама належалі да купецкага саслоўя. Пасля брацкай школы палацкага Багаяўленскага манастыра, дзе выкладаліся лаціна, грэцкая і славянская мовы, а таксама арыфметыка, рыторыка і спевы, цвёрдая ў веры сям'я выправіла сына вучыцу ў Кіев-Магілянскую калегію, якую праваслаўныя Рэзы Паспалітай лічылі найлепшай навучальнай установаю ва ўсёй дзяржаве і называлі яе «Кіеўскім Афінамі». Там Самуіл вывучаў «сем вольных мастацтваў» і тэалогію.

Як і шмат іншых выпускнікоў «Афінаў», ён паступіў у Віленскі ўніверсітэт. У маскоўскім Архіве старажытных актаў можна пагартаць напісаныя на лаціне ўласнаручныя канспекты палацкага студэнта. У той час Самуіл пісаў верши не толькі па беларуску, але ўжо і на лацінскай, царкоўнославянскай і польскай мовах.

Паводле погляду зрабіўся прыхильнікам мірнага падндання хрысціянскіх цэрквеў, што прыняло яго ў грэка-каталіцкі (уніяцкі) орден базыльянаў. Вернасць Уні ён захоўваў ўсё жыццё і, нават жывучы ў праваслаўнай Маскве, свае кнігі падпісваў поўным тытулам базыльянскага манаха.

Выгнанне

Адкуваны манах хацеў прысвяціць жыццё літаратурным і наўуковым штудыям. Часы не спрыялі здзійсненню мараў. У 1654 годзе почалася новая вайна з Московіяй. Пасля штурму войскамі ваяводы Чаркаскага і казацкага атамана Залатарэнкі Вільня абыязлюдзела: палова жыхароў загінула, астатнія ратаваліся як то мог.

Родны Палацк, таксама захоплены маскавітамі, сустрэў свежымі папялішчамі і падазронімі позіркамі царскіх стральцоў. Самым надзеіным прыстанкам маглі стаць сцены Божай цвярдыні. У Багаяўленскім манастыры над Дзвіной Самуіл прыняў

манаскі сан пад імем Сімяона і зрабіўся наставнікам у школе, дзе калісці вучыўся.

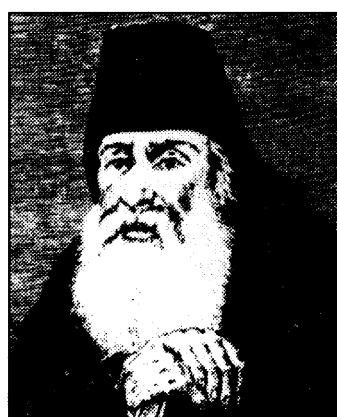
Паэт бачыў і разумеў, якія няшчасці нясуць Радзіме войскі ўсходняга суседа (у вайне 1654—1667 гадоў беларускія землі страцілі палову насельніцтва). Душу Сімяон адвадзіў, працуячы над вершаванай каляднай драмай «Беседы пастушки» альбо над «Молітвою к святой Евфросинии Полоцкай».

Неўзабаве ў Сімяона ўзнік канфлікт з епіскапам палацкім і віцебскім Калістам. Гэты не надта высокамаральны ўладыка ўбачыў у прысвечанай яму одзе з'едлівую іронію і прызначыў пашту ў якасці пакарання працаўцаў у хляве, а потым загадаў закаваць у кайданы і кінуць у астрог. Відаць, тады Сімяон і адвахаваўся на ад'езд у Маскву.

Царскія дзецы

Там ён атрымаў даручэнне стварыць лацінскую школу для людзей з Прыказа таемных спраў, прыкладуши такім чынам руку і да развіція расійскай разведкі, або, як мы сказаім, цепер, спецслужбай. Яшчэ больш умацавалася становішча вучонага палачаніна, калі яго прызнаўші наставнікам царскіх дзеци. Ён асабіста наўчай спадкемцаў трона царэвічаў Аляксея з Фёдрам і царэвіну Соф'ю, а таксама назіраў за выхаваннем царэвіча Пятра, для якога адмысловы выдаў буквар з уласнай вершаванай прадмовай.

Хоць паэт і вучоны заходзіўся пад царскай апеку, жылося яму ў Маскве нясоладка. «Лацінікі» Сімяона адноўлікава ненаўдзелі і вярхі афіцынага расійскага праваслаўя з іх адвечнай падазронасцю да наўку, і ёдны правадыр расколінкай пратапоп Авакум, які імкнуўся захаваць не сапсаваную адукцыю «рускую простоту души». Прыгніталі і жорсткія маскоўскія пададкі. У Рэчы Паспалітай барацьба рэлігійных плыніяў адбывалася звычайна ў форме літаратурнай палемікі і багаслоўскіх дыспутаў. У Маскве — «дабы не изрекали ересі» — рвалі языki. Пасля вядомага Меднага бунту сямі тысячам чалавек адсеклі

Сімяон Палацкі (1629—1680).

галовы, а пятнаццаці тысячам — руку ці нагу.

Кнігі і тэатр

Наш суйчыннік стаў першым у Расіі прафесійным пісменнікам. Ён адчыніў сваю, незалежную ад патрыяршай цензуры друкарню, што адразу павялічыла колыкасць друкарні ў Маскўскай дзяржаве ў два разы: была адна, а стала дзве. (Дзяялі парайчання: у Рэчы Паспалітай у XVII стагоддзі налічвалася 134 друкарні.) Сімяон Палацкі напісаў праект першай у Расіі вышэйшай навучальнай установы, паводле якога пазней стваралася Славяна-грэcka-пацинскай акадэмія. Яе студэнт Міхайла Ламаносаў па Сімяонавых творах упершыню пазнаёміцца з вершаскладаннем.

Стаяў ён і ля вытокаў першага ў Расіі тэатра, адчыненага пры царскім двары ў 1672 годзе. У трупу набралі двацаць шэсць юнакоў і дзяўчат з маскоўскай Мяшчанскай слабады, амаль цалкам населенай выхадцамі з Беларусі. (Сучасныя расійскія гісторыкі са здзілённем адзначаюць, што ў тагачаснай амалі спрэс непісменнай Маскве больш за 40% жыхароў гэтай часткі горада ўмелі чытаць і пісаць, абы чым сведчаць уласнаручныя подпісы пад пастановамі сходаў.)

Паэт

Але найперш Сімяон жыў творчысцю. Яго паэтычна спадчына налічвае больш за пяцідзесят тысяч радкоў — вялізная лічба для тых часоў! Адзін з наядукованых падзеяў расколінкай пратапоп Авакум, які імкнуўся захаваць не сапсаваную адукцыю «рускую простоту души». Прыгніталі і жорсткія маскоўскія пададкі. У Рэчы Паспалітай барацьба рэлігійных плыніяў адбывалася звычайна ў форме літаратурнай палемікі і багаслоўскіх дыспутаў. У Маскве — «дабы не изрекали ересі» — рвалі языki. Пасля вядомага Меднага бунту сямі тысячам чалавек адсеклі

Большасць сваіх паэтычных

твораў ён сабраў у аўтамістыя рукапісныя кнігі «Рифмологіон, или Стихослов» і «Вертуград многоцветный». «Вертуград», дзе верши размешчаны ў алфавітным парадку, быў своеасаблівай энцыклапедыяй. Чытач меў магчымасць атрымаць звесткі з гісторыі, геаграфіі, залогі, паразважаць над царквойнай прыпавесцю, пасмияцца з анекдотам. Сярод герояў «Вертуграда» былі античны філософ Дыаген, персідскі цар Артаксеркс, біблійны волат Самсон...

На ўсю Еўропу

У Маскве Сімяон здабыў еўрапейскую славу. Пра яго верши вёў гаворку ў кнізе «Расійская граматыка» оксфордскі лінгвіст XVII стагоддзя Лудольф. Яшчэ раней аб першым прафесійным расійскім літаратары, беларусе з Палацка паведаміў Еўропе курляндскі арыстакрат Якуб Рэйтэнфельс. У ягоных выдадзеных палацінску ў Падуі і па-німецку ў Нюрнбергу «Сказаниях пра Масковію» наяднаразова згадваеца, што ў сталіцы пайночнай дзяржавы жыве «пісменнік, манах базыльянскага ордена Сімяон, які ў высокай ступені поўны лацінскай вучонасці».

У 1680 годзе Маскву абліяце-ла паведамленне аб смерці Сімяона Палацкага.

Праз дванаццаць гадоў маскоўскі патрыярх атрымаў ад запароццаў ліст з просьбай прыслучаць да іх царкву кнігі вучонага палачаніна. Аўтары ліста не ведалі, што Руская праваслаўная царква ўжо абвясціла Сімяонаўым творам анафему і забараніла згадваць іх як ерэтычныя.

Грошы — Бацькаўшчыне

Вакол ягонае асобы не заціхаюць спрэчкі і сёння.

Якой культуры найперш належыць Сімяон — беларускай ці рускай? І наогул — хто ён? Выдатны асветнік і філософ, які здолеў узняцца над сваім часам? Патрэбт, што мусіў падпарадкавацца жорсткім абставінам, але ў душы застаўся верны юначым перакананням? Альбо, як сцвярджаюць некаторыя, рэнетаг, які кінуў у цікавы часы радзіму і падаўся вучыць царскіх дзеци? У варожую Масковію?

Свае аргументы ў гэтай дыскусіі ёсць у кожнага. Да ўжо гаданых вышэй файтаў можна дадаць, што найбагацішую ўласцівую бібліятэку з творамі Цыціроні, Фамы Аквінскага, Эразма Ратэрдамскага, айцоў царквы, з граматыкамі, зёльнікамі, медыцынскімі трактатамі Сімяон пакінуў у спадчыну Маскве. А вось усе свае вялікія па тым часе грошы — самостублённыя з шэсцьсот рублёў срэбрам і з шэсцьсот рублёў золатам — паводле складзенага перад смерцю запавета атрымалі беларускія манастыры ў Палацку, Менску, Віцебску, Оршу і Вільні.

Ісціну, як звычайна, трэба шукаць пасярэдзіне.

Даты і лёсы

11 верасня

У народным календары — Галаварэз (Іван-галавасек): дзень адчынення галавы Яна Хрысціцеля. Забаранялася есці ўсё круглае, што нагадае галаву — яблукі, цыбулю і г.д. Хлеб у гэты дзень не рэзалі на лусты, а ламалі.

1918. Савецкі урад выдаў дэкрэт пра пераход да міжнароднай метрыйнай сістэмы мер і вагаў. Вёрсты, пуды, кварты начыніліся ў нябывалыя і былі канчаткова забаронены з 1 студзеня 1924 г.

1918. З'езд Саветаў Захоўнікаў вобласці ў Смаленску выказаўся супраць назывы Беларусь, бо ўбачыў у гэтым слове «шавінізм і контррэвалюцыю».

1943. Германскія войскі атрымалі загад: пры адступленні перасяляць мясцовага насельніцтва разам з маёмасцю на Захад, а што нельга вывезці — знішчаць.

1978. Балгарскія спецслужбы забілі ў Лондане вядомага дысайдента Георгія Маркава: наёмны забойца ўкалоў яго ў натоўпе атрученым парасонам.

12 верасня

1733. Карабём польскім і вялікім князем літоўскім быў абрани Станіслаў Ляшчынскі. Гэта не спадабалася Расіі, якая падтымлівала Саксонскую дынастыю. Расія ўвяла ў ВКЛ войскі і прымусіла арганізаць у каstryчніку новыя выбары.

1893. В ўёсцы Будслаў Мядзельскага раёна нарадзіўся вядомы беларускі актрысі Паваліна Мядзелька, якую Янка Купала прызначыў п'есу «Паўлінка». Паводле адной з версіяў, Паваліна Мядзелька была прыстэлена дыпломатам НКВД, і менавіта яна забіла паста ў Маскве ў 1942 г., скінуўшы яго з лесвіцы ў гатэль.

1953. Мікіта Хрушчоў быў абрани Першым сакратаром ЦК КПСС.

1995. Паблізу в.Круглае Бярозаўскага раёна быў збіты спартыўны паветраны шар. Амерыканскі экіпаж на складзе двух чалавек загінуў.

13 верасня

490 да н.э. Грэки разбілі калія Марафона велізарнае войска персаў, якія ўпершыню ўварваліся ў Еўропу. Атлет Філіп прабег за два дні 240 км, каб пакінціць на дапамогу спартанцам, але ўрэшце афініяне перамаглі «навалу з Усходу» уласнімі сіламі. З таго часу спартаніцтваў ў бегу на звышдоўгія дыстанцыі называюць марафонам.

1788. Століца ЗША пераехала з Філадэльфіі ў Нью-Ёрк.

1922. У мясцовасці Эль Азізі ў Лівіі была зарэгістраваная самая высокая на Зямлі тэмпература — 58° у цену.

1923. У выніку дзяржавотвароту ў Іспаніі ўсталявалася ваенна дыктатура на чале з Прыма дэ Рыверам. Былі забаронены амаль усе партыі і прафсаюзы, скасаваныя права на страйк, мітынгі і сходы. Агульнацянальні супраціўнік

ПАНЯДЗЕЛАК

14 ВЕРАСНЯ

БТ

07.00 Добре утро, Беларусь! **08.00** Резонанс. **08.50** Телебарометр. **09.05** Потребительская корзина. **09.20** Премьера песни. **09.35** Мультиклуб. **10.10** Здоровье. **10.40**, **18.20** «Династия-2. Семья Колби». **11.35** Бездэйнік. **12.05** Теленавигатор. **12.25** «А музика звучыт...» **13.00**, **15.00**, **18.00**, **23.45** Новости. **13.15** «Его отпуск». **Х/ф.**, **14.35** Параграф. **15.15** Видеокурс французского языка. **15.40** «Девочка и океан». **16.05** Мультифильм. **16.20** Родовод. **16.30** Регион. **17.05** «Лідское каприччио». **Д/ф.** **17.30** Гости в дом. **19.15** Белорусский хит-парад. **19.25** «Сегодня с вами...» Заместитель начальника Белорусской железной дороги В.Ринг. **20.05** Третий тайм. **20.40** Колыбельная. **21.00** Панorama. **21.55** «Поне-

дельник с «Христофором». **22.15** «Бабье царство». **Х/ф.** **00.00** IV Витеbskій фестівал «Песни юности наших отцов».

ОРТ

17.00, **23.55** Новости. **17.20** «Роксолана – пленница султана». **18.00** Погода. **18.05** Час пик. **18.30** Угадай мелодию. **19.00** «Мы». **19.45** Спокойной ночи, малыш! **20.00** Время. **20.40** «Горец». **21.50** «Серебряный шар», **22.35** А.С.Пушкин. «Станционный смотритель». **00.10** Программа передач.

РОССІЯ

16.00, **19.00**, **23.00** Вести. **16.30** «Башня». **16.55**, **23.55** Прогноз погоды. **17.00** Любовь с первого взгляда. **17.30** Автоспорт. **18.30** «Грязные танцы». **Х/ф.** **19.30** Подробности. **19.45** Сам себе режиссер. **20.15** «Подпольные асы». **Х/ф.** **22.00** Акуна матата. **23.30** Автошоу.

КУЛЬТУРА

07.00, **11.30**, **23.20** Программа передач. **07.05**, **13.00**, **19.30**, **23.00** Новости культуры. **07.20** Погода. **08.25** Ария Танкреда из оперы «Танкред». **09.35** Международное обозрение. **08.15** Мультфильм. **09.00**, **11.00**, **15.00**, **17.00** Новости. **09.05** «Кино вчера и всегда». **09.30** «В компании Макса Линдера». **Х/ф.** **11.05** Книжный кладезь. **11.20** Романсы в исполнении Светланы Селюниной. **11.35** «Гаргантюа и Пантагрюэль». **12.20** «Царская ложа». **13.15** «Без визы». **13.25** «Литература и Альфред Шинкке». **13.50** М.Горький. «Мать измениника». **14.15** Парадоксы истории. **14.45** Вместе с Фафалей. **15.05** Мультфильмы. **15.50** «Лукоморье». **16.10** Боярский двор. **16.40** «Театр одного художника». **17.05** **2003**. **17.10** «Петербургские портреты». **17.35** Мир авиации. **18.00** Док. фильмы. **19.00** «Симфоническим оркес-

том вокруг света». **19.15** Чудо-сказка. **19.50** Певица Е.Камбурова. **20.15** «Негаснущие звезды». **20.45** После новостей... **21.05** «Дядюшкин сон». Спектакль, 4-я.

НТВ

05.00 Сегодня утром. **08.10**, **21.40** «Ее звали Никита». **Х/ф.** **09.00**, **11.00**, **13.00**, **15.00**, **18.00**, **21.00** Сегодня. **09.15** Вчера в «Итогах». **10.15** «Итого». **10.35** Итоги. Ночной разговор. **11.20** «Старый телевизор». **13.15** «Любовь и тайны Сансет Бич». **14.00**, **22.35** Сегоднячко. **15.15** «Улица Сезам». **15.45** «Удивительные странства Геракла». **16.35** «Доктор Кунин, женщина-врач». **17.30** «Смерть в Брунске». **Д-14.40** Криминал. **18.40** Герой дня. **19.00** «Коррупция во дворце правосудия». **Х/ф.** **23.15** Сегодня в полночь. **23.40** Футбольный клуб.

НТВ+

НАШЕ КІНО

09.00, **19.40** «Горячев и другие».

09.55 «Время танцора». **12.40** «Барышня-крестьянка». **14.25**, **18.05** КиноНовости. **14.35**, **16.00** «Два капитана». **15.50** «День ангела». **18.15** «Летние люди». **20.35** «Незаконченный ужин». **2** серии. **22.40** Завтра в программе.

МИР КІНО

09.30 Сегодня в программе. **09.35** «Контрабанда». **Д-17.** **10.40** «Неподходящая работа для женщины». **12.10**, **15.00** КиноНовости. **12.20** «Невероятные приключения янки в Африке». **13.50** «Плохая компания». **Д-14.** **15.20** «Блеск». **Д-13.** **14.05** «Закон Берка». **Д-13.** **18.00** «Каменный мальчик». **Д-17.** **19.30** «Смерть в Брунске». **Д-17.** **21.20** «В то самое время». **Д-13.** **23.05** «Луна стрелка». **Д-17.**

СПОРТИВНЫЙ КІНАЛ

06.00 Итоги. Спорт. **06.30**, **13.30** Урок настольного тенниса. **06.45**, **11.10** Аэробика. **04.10** Шахматы. **04.40** Большой ринг. **08.55** Автогон-

ки. **11.00**, **13.45**, **20.00**, **23.30** Новости. **11.35** Футбол. Чемпионат Италии. **13.55** Футбол. Чемпионат Англии. **15.35**, **23.10** «Железный фактор». **16.05** Летние экстремальные игры-98. **18.00** Теннис. Чемпионат США. **21.00** Футбол. Чемпионат Германии.

МУЗЫКА

04.00, **13.00**, **19.00** Прогноз погоды. **04.05**, **08.00**, **10.00**, **11.00**, **13.05**, **14.00**, **16.00**, **17.00**, **19.05**, **20.00**, **22.00**, **23.00** Русский час с «Виршами» от театра «Квартет И». **09.00**, **15.00**, **18.00**, **21.00**, **00.00** Музыка из-за бугра. **12.00** «Терем-хит-парад».

8-Й КАНАЛ

18.00 Программа К.Копланда. **18.30** «Золотая антилопа». **19.00** «Странные истории». **Х/ф.** **20.00** Аэробика. **20.30** Вечарница. **20.45** Today. **21.10** Медицина и здоровье. **21.15** «Ответственное решение». **Х/ф.**

ный ужин». **2** серии. **14.20** Сериал «Два капитана». **15.25**, **18.15** КиноНовости. **15.35** «Хенские радости и печали». **16.00** «Отцы и дети». **18.25** «Бумбараши». **2** серии. **21.25** «Агапэ». **22.40** Завтра в программе.

МИР КІНО

09.30 Сегодня в программе. **09.35**, **17.10** «Закон Берка». **Д-13.** **10.20** «Каменный мальчик». **Д-13.** **11.50** «Смерть в Брунске». **Д-17.** **13.40** «В то самое время». **Д-13.** **15.25**, **17.55** КиноНовости. **15.35** «Луна стрелка». **Д-17.** **18.05** «Крупный план». Джон Траволта. **18.15** «Хорошая пара». **Д-13.** **19.40** «Дворянство». **Д-13.** **20.35** «Белая свадьба». **Д-17.** **22.05** «Огненный дождь». **Д-17.**

СПОРТИВНЫЙ КІНАЛ

06.00, **20.10** Программа передач. **06.05**, **14.10** Урок волейбола. **06.20**, **11.30** Аэробика. **06.45** «Железный фактор». **07.15**, **16.45** Летние экстремальные игры-98. **09.20** Футбол. Чемпионат Германии. **08.00**, **11.20**,

14.00, **20.00**, **23.00** Новости. **11.55** Вечер в Парижском дворце «Берси». **13.35**, **20.45** Американский футбол. **14.25**, **23.10** За кулисами финального матча Лиги чемпионов. **14.55** Футбол. Чемпионат Бразилии. **18.45**, **23.40** «Спорт и...» **19.05** Футбол. Чемпионат Англии. **20.15** Футбол. Чемпионат Испании.

МУЗЫКА

07.00, **13.00**, **19.00** Прогноз погоды. **07.05**, **08.00**, **10.00**, **11.00**, **13.05**, **14.00**, **16.00**, **17.00**, **19.05**, **20.00**, **22.00**, **23.00** Русский час с «Виршами» от театра «Квартет И». **09.00**, **15.00**, **18.00**, **21.00**, **00.00** Музыка из-за бугра. **12.00** «Русский час» с гостем в студии.

8-Й КАНАЛ

18.00 Программа К.Копланда. **18.30** Мультифильм. **19.00** «Диагноз – убийство». **Х/ф.** **20.00** Европа сегодня. **20.30** Вечарница. **20.45** «Горец». **21.30** Музпарад. **22.00** «Что касается Генри». **Х/ф.**

18.00 «Гольф». **18.30** «Терра дэль Фуэто». Кэмпел Трофи-98. **19.30** Футбол. Чемпионат Италии. **20.35** Перед стартом группового турнира Лиги чемпионов. **21.35** Футбол. Лига чемпионов. «Штурм» (Австрия) – «Спартак» (Москва). **23.35** Футбол. Лига чемпионов. «Реал» (Испания) – «Интер» (Италия).

МУЗЫКА

04.00, **13.00**, **19.00** Прогноз погоды. **07.05**, **08.00**, **10.00**, **11.00**, **13.05**, **14.00**, **16.00**, **17.00**, **19.00**, **19.05**, **20.00**, **22.00**, **23.00** Русский час с «Виршами» от театра «Квартет И». **09.00**, **12.00**, **15.00**, **18.00**, **21.00**, **00.00** Музыка из-за бугра.

8-Й КАНАЛ

18.00 Программа К.Копланда. **18.30** «Снежная королева», 1-я ч. **19.00** «Диагноз – убийство». **Х/ф.** **20.00** Аэробика. **20.30** Вечарница. **20.45** «Горец». **21.45** Формула без опасности. **22.15** «Быстрые деньги». **Х/ф.**

18.00 «Гольф». **18.30** «Терра дэль Фуэто». Кэмпел Трофи-98. **19.30** Футбол. Чемпионат Италии. **20.35** Перед стартом группового турнира Лиги чемпионов. **21.35** Футбол. Лига чемпионов. «Манчестер Юнайтед» (Англия) – «Барселона» (Испания). **23.35** Футбол. Лига чемпионов. «Реал» (Испания) – «Интер» (Италия).

МУЗЫКА

04.00, **13.00**, **19.00** Прогноз погоды. **07.05**, **08.00**, **10.00**, **11.00**, **13.05**, **14.00**, **16.00**, **17.00**, **19.05**, **19.05**, **20.00**, **22.00**, **23.00** Русский час с «Виршами» от театра «Квартет И

Дырыжора прызначылі. Ці скончыўся канфлікт?

Дзяржаўным сімфанічным аркестрам Беларусі будзе кіраваць Генадзь Праватораў. Такім чынам, конкурсная камісія міністэрства культуры дала адстайку Мішу Кацу (Францыя), які стаяў на чале аркестра ў папярэдніх гады.

Канфлікт у аркестры быў відавочны. Спачатку значная частка аркестрантаў адмовілася ехаць з М. Кацам на гастролі ў Францыю (!). Паводле інфармацыі газеты «Імя», сам дырыжор растлумачыў гэтатым, што ён, маўляў, вядзе «непрымірную барацьбу з алкагалізмам». Адначасова ў

міністэрства культуры паступалі лісты ад іншых музыкантав, дзе сцвярджалася, што Кац — «выдатны дырыжор», «таленавіты майстар» і г.д.

Мастацкі савет аркестра нядаўна большасцю галасу прагласаваў за тое, каб галоўным дырыжорам застаўся Міша Кац. Галоўны давад у тым, што

пад яго кіраўніцтвам аркестр набыў «непаўторны імідж» і адход галоўнага дырыжора «паягне за сабой адход лепшых музыкантав з аркестра і яго развал». Аднак, з другога боку, пры М. Кацу аркестр меў яшчэ менш гасцтрольных паездак, чым раней...

І вось — рашэнне прынятае. На чале калектыву стане Генадзь Праватораў. Ён нарадзіўся ў 1929 годзе ў Маскве, скончыў Маскоўскую кансерваторыю —

торую — як піяніст і як дырыжор. У 1984—1989 гадах быў галоўным дырыжорам Тэатра оперы і балета Беларусі, потым некалькі гадоў працаўшы у тэатры імя К. Станіславскага і У. Неміровіча-Данченкі ў Маскве. Лайрэат дзяржаўнай прэмii Беларусі, сярод самых вядомых яго дырыжорскіх работ — балет «Страсці (Рагнеда)» на музыку беларускага кампазітара Андрэя Мізіані.

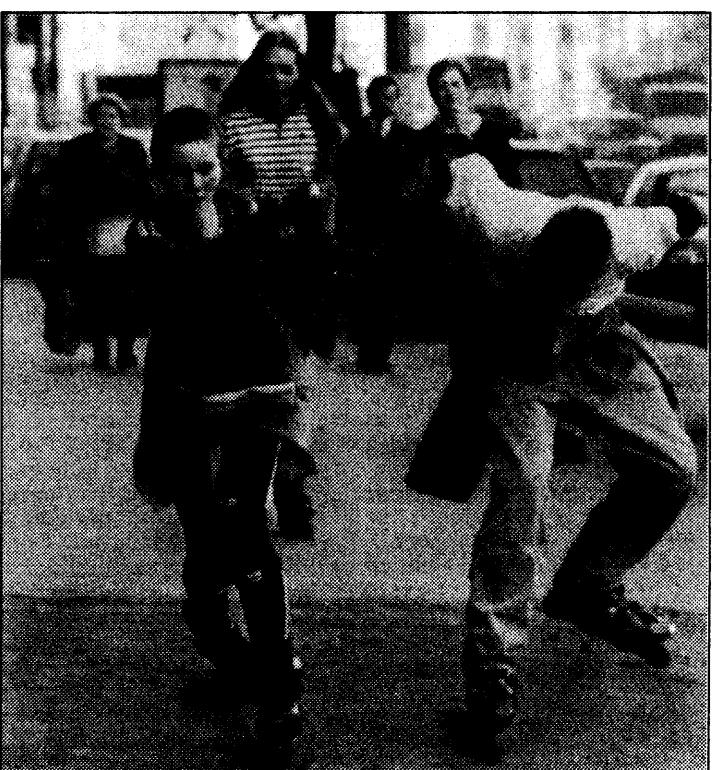
Дарэчы, Г. Праватораў быў сярод падпісантаў ліста, які члены мастацкага савета аркестра ў чэрвені накіравалі А. Лукашэнку — з просьбай працягнуць контракт з Мішам Кацам.

Магдалена НЕПАКАЙ

Пачатак прагляду а 18-й гадзіне, уваход бысплатны.

Кінаклуб «Профіль» запрашае паглядзецаў самыя вядомыя кінакарціны славутага Федрыка Феліні. 14 верасня пройдзе фільм-прычта аб бессенсцісці індывидуалісткага бунту «Рэпетыцыя аркестра» (1978), 15-га — своеасаблівае даследаванне свядомасці творчай асобы «Восем з паловай» (1962, у галоўных ролях К. Кардынале і М. Мастрояни), 16 верасня можна паглядзець «І карабель плыве» (1983), дзе мастацка-філософскі аналіз грамадства спалучаецца з выдатнай музыкай. 17 верасня ў фільме «Джынджэр і Фрэд» (1985) выўбачыце Дж. Мазіну і М. Мастрояні, якія іграюць пару некалі відомых старых танцораў. А завершыцца паказ 18-га кінастужкай «Інтэр'ю» (1986), у якой маэстро Феліні паказвае, якія цуды адбываюцца ў чароўным свеце кіно. Нагадаем, што месца паседжання кінаклуба «Профіль» — кінатэатр «Піянер». Пачатак сеансаў а 19-й гадзіне.

Ганна ШЫМЕЛЕВІЧ

И какой же роллер не любит...

Американские полицейские выбрали для своих авторадаров новую цель — роллеров

Дело в том, что для ездоков на коньках введены ограничения в скорости. Роллеры возмущены. Одна скромная банковская служащая 31-летняя миссис Мак Комб даже стала объектом всеамериканской полемики.

С помощью радара дорожная полиция засекла ее в момент, когда она мчалася на роликовых коньках со скоростью 27 километров в час. В результате миссис Мак Комб получила повестку с требованием уплатить штраф в размере 50 долларов за превышение скорости на 14 километров в час. «И это мне, порядочной женщине, словно я какая-то татуированная оторвалася!» — в сердцах воскликнула она и перешла в наступление. Возмущенная дама подала на полицию в суд, из-за чего и вспыхнула полемика. В то время как роллеры протестуют против ущемления своих прав, пешеходы жалуются, что им постоянно приходится увертываться от лихачей на коньках. Сама же героиня дня приводит железный контрдоказ: «Как могу я выдерживать надлежащую скорость без спидометра?»

Б.П.

Анекдоты

Бедный студент горько плачет на трамвайной остановке. К нему подходит бабуля.

— Сынок, ты что ж так горько плачешь?

— Да я талон на трамвай потерял.

— На, возьми мой талон, не плачь.

— Нет, — рыдает студент, — в моем талоне завтрак был за-вернут.

Владелец малолитражки везет товарища. Тот спрашивает:

— А что это за каменная стена, вдоль которой мы едем?

— Это не стена, это бордюр тротуара.

Из разговора Адама с Богом:

— Тебе что — ребра жалко?

— Да нет, просто какое-то нехорошее предчувствие...

— Странно! — говорит мужчина партнёрше. — Как только я вас приглашаю на танец, музыка начинает мне казаться на много короче.

— Естественно, — отвечает она, — оркестром руководит мой муж!

— Товарищ младший сержант, вот вам столб, придется к нему, используя свой опыт.

— Это я мигом! Окопался, значит, чуждый нам элемент. Вверху провода — связи имеет. Объявление висит — спекуляцией занимается. Без волос — у нас побывал недавно. И вообще гудит, стоит не на том месте.

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ

08.00, 11.00, 14.30, 17.00, 20.05 Новости. 08.15 Аэробика. 08.40 Урок волейбола. 08.55 Футбол. Чемпионат Германии. 11.15 Журнал ФИФА. 11.55 Хоккей. Чемпионат России. «Спартак» — «Молот-Прикамье». 14.55 Теннис. Сборная Швейцарии — сборная Испании. По окончании — Теннис. Международный турнир на «Кубок Президента». 20.20 Программа передач. 20.25 Фестиваль традиционных боевых искусств. 21.55 Футбол. Чемпионат Испании. 23.50 Спорточек. 00.20 Большой ринг.

МУЗЫКА

07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. 07.05, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 19.05, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 00.00 Русский час. 13.05 «По вашему велению». 14.00, 15.00, 16.00, 17.00 Час с VJ Никадимовым. 18.00, 19.00 «Рандеву со звездой».

8-Й КАНАЛ

15.00 Джойс Майер «Жизнь в слове». 15.30 Музикальная программа. 16.00 «Гонки по вертикали». X/ф. 18.15 «Привидения в доспехах». 19.30 Служба 01. 20.00 «Сколы». 21.45 «Пленники небес». X/ф.

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ

08.00 Спорт-коктейль. 08.30, 11.15 Аэробика. 08.55 Футбол. Чемпионат Испании. 11.00, 14.00, 19.00, 21.55 Новости. 11.40 Американский футбол. 12.10 Шахматное обозрение. 12.55 Теннис. Сборная Швейцарии — сборная Испании. 14.20 Теннис. Международный турнир на «Кубок Президента». 20.20 Программа передач. 19.20 Фестиваль традиционных боевых искусств. 21.55 Футбол. Чемпионат Испании. 23.50 Спорточек. 00.20 Большой ринг.

МУЗЫКА

07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. 07.05, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.05, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.05, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 00.00 Музыка из-за бугра.

8-Й КАНАЛ

15.00 Программа с Р. Реннером. 15.30 Музикальная программа. 16.00 «Звездные войны». X/ф. 18.15 Мультифильм. 19.15 «Альфа». 19.45 Золотое колесо. 20.00 «Сколы». 21.30 «Мертвый источник». 22.15 «Мертвый источник». 22.55 «Мертвый источник». D-17. 00.20 «Омен 2: Дэміэн». D-17.

СУБОТА

19 ВЕРАСНЯ

БТ
07.00 Добroe утро, Беларусь 08.00 Новости. 08.15 «Четыре танкиста и солдак». 09.25 Здоровье. 09.50 Столица. 10.15 «Все нормально, мама!» 10.45 «Дожинки-98». 11.30 «Дожинки-98». Выступление Президента РБ А.Г. Лукашенко. 13.00 «В зеркале Несвіжа». 13.10 Око. 13.30 Вершина мира. 13.55 Сделано в Беларуси. 14.25 Телеспорт. 15.00 Новости. 15.15 Приглашение на вечерки. 15.40 «Между прошлым и будущим». 16.05 «Герои жатвы-98». 16.30 «Дожинки-98». Ярмарка. 17.00 «Дожинки-98». Гала-концерт артистов белорусской эстрады. 19.00 «Наша марка». Д/ф. 19.15 «Это моя работа». 19.40 Из достоверных источников. 20.05 «Карамболь». 20.40 Колыбельная. 21.00 «Панорама». 21.50 «Мое дело — телячье». X/ф. 22.20 Белорусский хит-парад. 23.35 Третий тайм. 23.55 Видимо-невидимо. 00.55 В джаз только девушки. 01.25 Бархатный сезон.

ОРТ
07.00 «Голова Горгоны». X/ф. 08.45 Слово паstryя. 09.00, 14.00 Новос-

ти. 09.10 Домашняя библиотека. 09.30 «Утренняя почта». 10.10 «Каламбур». 10.45 Смак. 11.05 Возвращение Третьяковы. 11.25 Л. Коган. «Мгновения жизни и славы...». 12.15 «Им покоряется небо». X/ф. 14.20 «Цивилизация». 14.50 В мире животных. 15.30 «Заколдованный мальчик». 16.15 Как это было. 17.25 Дженгменшоу. 17.55 Погода. 18.05 «Мистер Питkin в тулу врага». X/ф. 19.45 Спокойной ночи, малышы! 20.00 Время. 20.40 «Достучаться до небес!». X/ф. 22.25 «Задорники». М. Задорнова. 23.25 «Забыть Рангун». X/ф. 01.15 Программа передач.

РОССИЯ

07.00 Утро крестьянина. 0.30 Служба Отечеству! 08.00 «Дюймовочка». 08.30 «Серый Волк энд Красная Шапочка». 09.00 Доброе утро, страна. 09.35 Любовь с первого взгляда.

10.05 «Вальс-бостон». 11.00 Подиум д'арт. 11.30 Домашние хлопоты Н. Варлей. 12.00 «Неделя в Санта-Барбаре». 13.00, 19.00 Вести. 13.30 «Странные люди!». X/ф. 10.30 «Закон и порядок». 13.00 «Урга. Территория любви». X/ф. 18.00 Моя семья. 19.30 Добрый вечер с Угольниковым. 20.15 «Пленники небес». X/ф. 22.30 Праздник «М»

и

КУЛЬТУРА

09.00, 21.20 Программа передач. 09.05 Погода. 09.10 «Читая Библию».

09.20 «Луна и осёды». Д/ф. 09.50 «Петр Мартынович и годы большої жизни». X/ф. 11.25 Домовий. 12.15 «Моя жизнь. Стэфана Станюта». 14.1-14.45 Ортодокс. 13.00, 21.00 Новости культуры. 13.15 «На стихіі Анны Ахматовой». 13.30 «Наобум». 14.00 Спектакль «Мергэ у министра». 1-я с. 15.10 Волшебный чомодан. 15.25 «Поэт в России больше, чем поэт». 15.50 Музикальная история. 16.30 «Личное дело». 17.00 Новости. 17.05 «2003». 17.10 Мемуары с «Фитлем». 17.35 «Осенние портрэты». 18.00 «Дворжак». Д/ф. 18.55 «Тайны портретного фойе». 19.25 Чудо-сказка. 19.40 «Браво, маэстро. Браво, Лайм!». 21.25 «Вокзал мечты». 22.00 «Спорт, спорт, спорт». X/ф.

НТВ

07.00 «Шестой». X/ф. 08.25 «Хитрая ворона». 08.35 «Ниндзя-чертепашки». 10.00 «Урга. Территория любви». X/ф. 18.00 Моя семья. 19.30 Добрый вечер с Угольниковым. 20.15 «Крепкий орешек». X/ф. 23.10 «Абахур». 23.55 «Простофиля артаччя». X/ф.

РОССИЯ

07.00 «Золушка». 07.20 «Арабелла — дочь пирата». X/ф. 08.30 Почта РТР. 09.00 Доброе утро, страна! 09.30 Семе рехиссер 10.00 «Аншлаг». 10.30 «Городок». 11.00 Русское лото. 11.45 Мир книг с Л. Куравлевым. 12.00 «Неделя в Санта-Барбаре». 13.00 Федерація. 14.15 Парламентскі час. 15.10 «Закон и порядок». 16.00 Диалогі жывотных. 16.55 00.10 Прогноз погоды. 17.00 Футбол. Чемпионат России. «Спартак» (Москва) — «Ростсельмаш» (Ростов-на-Дону). 19.00 Зеркало. 19.55 «Ты у меня одна». X/ф.

КУЛЬТУРА

09.00 «Страшная история». X/ф. 23.15 «Колизей».

НОВОСТИ

09.00, 21.20 Программа передач. 09.05 Погода. 09.10 «Читая Библию».

09.20 Консилиум. 09.45 Мультифильм. 11.05 «Гавайскій край». Д/ф. 1